

Konsekvensutredning, förslag till ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2022:27) om investeringsstöd och projektstöd från europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

1	ALLMÄNT	2
2	BEMYNDIGANDEN MED MERA	11
3	FÖRETAG.....	14
4	ANDRA ENSKILDA	20
5	KOMMUNER OCH REGIONER	22
6	STATEN.....	25
7	SAMRÅD	27
8	IKRAFTTRÄDANDE OCH UTVÄRDERING.....	28

1 Allmänt

Kontaktperson hos Jordbruksverket:

Jeanette Ringbom, Utvecklings- och samordningsenheten, Projekt- och investeringsstödsavdelningen

1.1 Föreskrifter som ändras

Tabell med nya eller ändrade paragrafer

Kapitel	Paragraf	Avseende	Anmärkning
3	15	Begagnad utrustning och begagnat material	Ändrad
4	24	Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem.	Ändrad
4	28	Renvaktarstugor	Ändrad
Bilaga	1	Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem.	Ändrad
Bilaga	2	Begagnad utrustning och begagnat material.	Ändrad
Bilaga	3	Begagnad utrustning och begagnat material.	Ändrad

1.2 Förslaget berör

☒ Företag

☒ Andra enskilda

☒ Kommuner

☒ Regioner

☒ Staten

1.3 3 kap. Begagnad utrustning och begagnat material

1.3.1 Problemet och vilken förändring som eftersträvas

1.3.1.1 Punkt 1

EU har reglerat bestämmelser för att motverka dubbelreglering i flera olika författningar. Enligt artikel 36.2 d) i budgetförordningen¹ ska intern kontroll tillämpas för att ge rimliga garantier för att oriktigheter såsom dubbelfinansiering förebyggs. Enligt artikel 36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116² ska medlemsstaterna säkerställa

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013

att utgifter som finansieras inom ramen för EGFJ eller Ejflu inte finansieras från någon annan post i unionens budget. Syftet med EU:s reglering av dubbelfinansiering är att stödpengarna ska generera så stor nytta för landsbygden som möjligt.

Jordbruksverket har fastställt bestämmelser för att säkerställa att stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) inte lämnas för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material som tidigare har finansierats med EU-stöd. I 3 kap. 15 § punkt 1 och i bilaga 2 framgår att stöd bara får lämnas för begagnad utrustning och begagnat material om stödsökanden bifogar ett intyg där den tidigare ägaren av utrustningen intygar att utrustningen eller materialet inte köpts in med stöd av offentliga medel. I bilaga 3 framgår vilka uppgifter det ska finnas i ett sådant intyg.

Statskontoret har genomfört en revision där de har granskat grundläggande unionskrav för räkenskapsår 2025 för Europeiska fonden för landsbygdsutveckling inom den strategiska planen. Av revisionsrapporten framgår det att Statskontoret bedömer att rutinerna för kontroll av huruvida begagnad utrustning och begagnat material erhållit stöd tidigare behöver förtydligas. Statskontoret rekommenderar att Jordbruksverket förtydligar rutinerna för att säkerställa att intyg om begagnad utrustning och begagnat material inhämtas från alla relevanta tidigare ägare. Statskontoret menar att det behövs för att det ska vara möjligt att säkerställa att begagnad utrustning och begagnat material, under en rimlig tidsperiod bakåt, inte finansierats med offentliga medel. Syftet med ändringen är att säkerställa att utgifter som finansieras inom ramen för Ejflu inte finansieras från någon annan post i unionens budget.

Jordbruksverkets rutiner är inte rättsligt bindande för stödmottagaren. Rutinerna behöver följa rättsligt fastställda villkor för stöd för att stödhanteringen ska bli rättssäker. I nuläget finns det inte något rättsligt stöd för myndigheterna att kräva intyg om begagnad utrustning eller begagnat material från fler tidigare ägare än den som stödmottagaren köpt utrustningen eller materialet från. Föreskrifterna behöver därmed ändras om det ska bli möjligt att justera rutinerna enligt Statskontorets rekommendationer.

1.3.1.2 Punkt 2–4

I 3 kap. 15 § punkt 2 och 3 har Jordbruksverket fastställt att stöd för begagnad utrustning och begagnat material bara får lämnas om priset inte överstiger marknadsvärdet och är lägre än kostnaden för motsvarande ny utrustning eller nytt material. I punkt 4 har Jordbruksverket fastställt att stöd för begagnad utrustning och begagnat material bara får lämnas om utrustningen eller materialet har de tekniska egenskaper som behövs för insatsen.

Jordbruksverket har uppmärksammat att dessa krav redan omfattas av den ordinarie kontrollen av att utgifter och kostnader är rimliga enligt 3 kap. 9 §. Villkoren i punkt 2–4 innebär därmed en form av dubbelreglering och kan även uppfattas som en instruktion för myndighetens bedömning av om en utgift eller kostnad för begagnad utrustning eller begagnat material är rimlig.

Enligt regeringens handbok i författningsskrivning³ bör en utgångspunkt för myndigheters regelgivning vara att reglerna ska vara så enkla och tydliga som möjligt. Onödiga regler bör rensas ut och nya regler bara beslutas om de verkligen behövs. Dubbelreglering bör undvikas eftersom det blir otydligt vilken regel som gäller och innebär att sökanden behöver förhålla sig till fler regler än nödvändigt. Även instruktioner för myndighetens bedömning bör undvikas i föreskriftsform eftersom de kan begränsa stödmottagarens möjlighet att visa att ett villkor är uppfyllt på andra sätt.

1.3.2 Vad blir konsekvenserna om vi inte vidtar någon åtgärd (nollalternativet)?

1.3.2.1 Punkt 1

Om Jordbruksverket inte ändrar föreskrifterna kommer myndigheten inte ha stöd för att utforma rutinerna enligt Statskontorets synpunkter. Jordbruksverket kan då inte säkerställa att stöd inte lämnas för begagnad utrustning eller begagnat material som relevanta tidigare ägare, under en rimlig tidsperiod bakåt, har finansierat med offentliga medel från annan post i unionens budget. Det kommer då fortsatt att finnas risk för dubbelfinansiering vilket medför att Jordbruksverket kommer att riskera fortsatt revisionskritik och finansiella sanktioner.

Att utrustning eller material finansieras flera gånger från begränsade offentliga medel påverkar de handläggande myndigheternas möjlighet att bevilja stöd till andra insatser som skulle kunna gynna landsbygden. Det finns då risk att offentliga medel inte leder till så stor nytta för landsbygden som möjligt.

Jordbruksverket för inte någon specifik statistik över stöd till begagnad utrustning eller begagnat material. Erfarenhet från Jordbruksverkets och Länsstyrelsernas handläggning vittnar dock om att stöd för begagnad utrustning eller begagnat material endast söks i fåtal stödärenden per år. Antalet uppskattas uppgå till totalt 24 ansökningar om stöd per år.

Om Jordbruksverket inte vidtar någon åtgärd bedöms antalet ansökningar om stöd till begagnad utrustning eller begagnat material ligga kvar på nuvarande nivå, cirka 24 ansökningar per år, då det inte finns någon förväntad förändring i efterfrågan på begagnad utrustning eller begagnat material. Risken för dubbelfinansiering, och därmed risken för revisionskritik och finansiella sanktioner mot Jordbruksverket, kvarstår oförändrad över tid. Denna risk bedöms vara oberoende av antalet enskilda ärenden, eftersom sanktioner kan riktas mot systemet för kontroll och handläggning som helhet. Den direkta effekten för enskilda stödsökande och landsbygden bedöms dock vara begränsad, givet det låga antalet berörda ärenden.

³ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2025/06/myndigheternas-foreskrifter-pm-20254/>

1.3.2.2 Punkt 2–4

Om Jordbruksverket inte upphäver villkoren i punkt 2–4 kommer det även framåt att vara otydligt hur de olika reglerna kring rimlighetsbedömning ska tillämpas vid stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material. Det blir inte tydligt att det finns fler parametrar att ta ställning till vid rimlighetsbedömning av begagnad utrustning och begagnat material än de som fastställs i punkt 2–4. Otydligheten innebär en risk för att läsaren uppfattar att rimlighetsbedömning vid stöd för utgifter som avser begagnad utrustning och begagnat material kan begränsas till villkoren i 2–4 och exempelvis inte behöver innebära en kontroll av om det finns ett behov av utrustningen eller materialet.

Att begränsade offentliga medel finansierar onödig utrustning och onödigt material påverkar de handläggande myndigheternas möjlighet att bevilja stöd till andra insatser som skulle ha kunnat gynna landsbygden. Det innebär en risk att offentliga medel inte leder till så stor nytta för landsbygden som möjligt

1.3.3 Olika alternativ för att uppnå förändringen samt för- och nackdelar med dessa

1.3.3.1 Punkt 1

Det finns inte rättsligt stöd att ändra rutinerna om föreskrifterna inte ändras. Det finns därmed inte något alternativ till att ändra föreskrifterna för att uppnå den önskade förändringen. Det finns däremot olika alternativ för hur föreskrifterna kan ändras för att det ska bli möjligt att genomföra den efterfrågade rutinändringen.

1.3.3.1.1 Alternativ 1

Jordbruksverket föreslår att 3 kap. 15 § formuleras om så att det framgår att stöd inte lämnas för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material om utrustningen eller materialet tidigare har finansierats med stöd av offentliga medel. Jordbruksverket föreslår vidare att kraven i bilaga 2 på att ansökan om utbetalning ska innehålla en bilaga med intyg för begagnad utrustning eller begagnat material upphävs. Om kravet på sådant intyg tas bort föreslår Jordbruksverket även att listan i bilaga 3 som anger vilka uppgifter ett sådant intyg ska innehålla tas bort.

Bestämmelse fokuserar på det grundläggande kravet, nämligen att stöd inte ska lämnas för utgifter som redan har finansierats med offentliga medel. Bestämmelsen blir tydlig och efterlever fullt ut EU:s krav på att motverka dubbelreglering.

Bestämmelsen varken fastställer eller begränsar hur stödmottagaren kan visa att villkoret är uppfyllt. Eftersom Jordbruksverket även föreslår att kraven i bilaga 2 och 3 upphävs blir det möjligt för stödmottagare att visa att ingen dubbelfinansiering sker på andra sätt än med intyg från tidigare ägare.

Bestämmelsen avser samtliga tidigare ägare. Den avgränsas inte till relevanta tidigare ägare och inte heller till en rimlig tidsperiod bakåt. Bestämmelsen och rutinerna blir därmed

striktare än vad Statskontoret avsåg i sina synpunkter. Den primära anledningen är att Jordbruksverkets striktare reglering är att myndigheten anser att det inte är rimligt att ändra bestämmelsen på ett sätt som inte fullt ut säkerställer att ingen dubbelfinansiering förekommer.

Jordbruksverket bedömer vidare att det inte är möjligt att fastställa vilka tidigare ägare som är relevanta. Vilken tidsperiod bakåt som kan anses rimlig skiljer sig också åt från fall till fall.

Att bestämmelsen avser samtliga tidigare ägare innebär att stöd bara kommer att kunna lämnas för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material i de fall stödmottagaren kan lämna underlag som visar samtliga tidigare ägare och att ingen av dem har finansierat utrustningen eller materialet med offentliga medel. Det kommer troligen att leda till att stöd i vissa fall inte kommer att kunna lämnas för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material.

1.3.3.1.2 Alternativ 2

Jordbruksverket skulle kunna fastställa att stöd inte lämnas för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material om utrustningen eller materialet har finansierats med offentliga medel under de senaste sju åren före stödmottagarens inköpstillsfälle.

Regeln skulle innebära att kontrollen begränsas till de sju år som räkenskapsinformation som minst ska bevaras enligt 7 kap. 2 § i bokföringslagen (1999:1078). Eftersom det inte finns krav på att spara räkenskapsinformation längre än så kommer det förmodligen att bli svårt för stödmottagare att få fram underlag för köp längre tillbaka i tiden. Jordbruksverket bedömer att villkoret eventuellt skulle efterleva Statskontorets rekommendation kring kontroll under en rimlig tidsperiod bakåt.

Den främsta nackdelen med denna alternativa reglering är att den inte fullt ut svarar upp mot EU:s krav på att motverka dubbelfinansiering. Den skulle inte ge rättsligt stöd för att neka nytta stöd till utrustning eller material som finansierats med offentliga medel längre tillbaka i tiden än sju år.

Den alternativa lösningen är en bestämmelse som är detaljerad på ett sätt som myndigheten strävar efter att frångå. Eftersom övervägande del av den utrustning och det material som köps begagnat inte är äldre än sju år skulle bestämmelsen inte heller ge någon betydande förenlighet i handläggningen jämfört med den föreslagna lösningen.

1.3.3.1.3 Alternativ 3

Rutinerna skulle kunna ändras enligt Statskontorets synpunkter om Jordbruksverket föreskriver att stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material inte lämnas om relevanta tidigare ägare, under en rimlig tidsperiod bakåt, har finansierat utrustningen eller materialet med stöd av offentliga medel.

En fördel med skrivningen är att den skulle innebära att den handläggande myndigheten i varje enskilt fall skulle kunna avgöra vilka tidigare ägare som är relevanta och under hur

lång tid tillbaka det rimligen kan finnas risk för offentlig finansiering. Det skulle troligen innebära att stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material skulle kunna lämnas i fler stödärenden. I många fall skulle det dock rimligen vara svårt för handläggande myndighet att avgöra vilka tidigare ägares finansiering som bör kontrolleras. En nackdel med regleringen är därför att den skulle medföra en risk för att den handläggande myndigheten även fortsatt endast skulle genomföra en begränsad kontroll. Det är därmed tveksamt om skrivningen fullt ut skulle säkerställa att en och samma kostnad aldrig täcks med EU-stöd mer än en gång.

En annan nackdel med regleringen är att stödmottagare inte i förväg skulle kunna förutse hur omfattande kontrollen av dubbelfinansiering kommer att vara i det enskilda fallet. Regleringen skulle också innebära att handläggande myndigheter skulle behöva göra fler skönsmässiga bedömningar. Det skulle medföra en påtaglig risk för att inte alla jämförbara stödärenden skulle behandlas lika.

1.3.3.1.4 Alternativ 4

Rutinerna skulle kunna ändras enligt Statskontorets synpunkter om Jordbruksverket föreskriver att stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material får lämnas om stödmottagaren bifogar ett intyg där samtliga tidigare ägare intygar att utrustningen eller materialet inte har köpts med stöd av offentliga medel.

Regleringen skulle innebära att föreskrifterna fortsatt skulle fokusera på hur stödmottagaren ska visa att ett villkor är uppfyllt, i stället för att reglera själva villkoret. Det egentliga syftet med villkoret skulle därmed fortsatt vara otydligt.

Regleringen skulle vidare innebära att stöd inte skulle kunna lämnas till sökanden som saknar möjlighet att lämna intyg från samtliga tidigare ägare. Det skulle inte spela någon roll om stödmottagaren kan visa att ingen dubbelfinansiering föreligger på annat sätt.

1.3.3.2 Punkt 2–4

Jordbruksverket föreslår att punkterna 2–4 upphävs.

Ändringen innebär att Jordbruksverket inte längre kommer att dubbelreglera villkor för rimlighetsbedömning av utgifter för begagnad utrustning eller begagnat material och inte heller föreskriva om instruktioner för rimlighetsbedömningen.

Den alternativa lösningen skulle vara att ändra bestämmelserna så att det blir tydligt hur de ska tillämpas i kombination med den ordinarie regleringen för rimlighetsbedömning. Punkt 2–4 skulle dock fortsatt utgöra en instruktion för rimlighetsbedömningen som inte är lämplig i föreskrift.

1.4 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

1.4.1 Problemet och vilken förändring som eftersträvas

I den strategiska GJP planen framgår det att investeringsstöd för ökad konkurrenskraft ska förbättra jordbrukets konkurrenskraft genom att stödja investeringar som ökar företagens förmåga att bedriva en verksamhet som är lönsam på lång sikt.

Av Jordbruksverkets statistik över måluppfyllelse för år 2025 framgår att det finns svårigheter att uppnå målen i den strategiska planen för investeringsstödet för ökad konkurrenskraft. Orsakerna bedöms vara höga kostnader och en allmän försiktighet när det gäller investeringar.

Investeringsstödet för ökad konkurrenskraft är uppdelat i ett antal olika åtgärder. En av dessa åtgärder avser stöd för att företag ska testa ny teknik. Enligt 4 kap. 24 § 7 kan stöd lämnas för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem. I punkt 7 har Jordbruksverket även fastställt att tekniken ska vara ny på den svenska marknaden och att det innebär att det inte får ha gått mer än två år sedan en produkt med den aktuella tekniken för första gången såldes till en kund i Sverige.

Bestämmelserna om stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem trädde i kraft den 1 januari 2023. Programperioden löper fram till och med den 30 december 2027. Målet är att 295 företag ska ansöka om stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem under den innevarande programperioden. De ska dela på en total budget för åtgärden på 235 miljoner kronor.

Under tiden mellan ikraftträdandet och fram till och med första veckan i maj 2026 har myndigheterna beviljat stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem till 61 företag. Det totala stödet till dessa företag uppgår till ungefär cirka 37 miljoner kronor. I början av maj hade det kommit in ytterligare 100 ansökningar om stöd som man ännu inte fattat beslut i. I dessa stödärenden uppgår ansökt belopp totalt till cirka 54 miljoner kronor. Förutsatt att samtliga ansökningar som var under handläggning i början av maj 2026 beviljas utgör de 55 procent av målvärdet för antal stödmottagare och 39 procent av det budgeterade stödbeloppet.

För att stödet till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem ska få avsedd effekt och bidra till att stärka företags långsiktiga lönsamhet behöver åtgärder vidtas för att väsentligt öka söktrycket.

1.4.2 Vad blir konsekvenserna om vi inte vidtar någon åtgärd (nollalternativet)?

Om tillräckliga åtgärder inte vidtas kommer söktrycket inom stödet för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem sannolikt inte att öka, eller inte att öka i tillräcklig utsträckning, under den innevarande programperioden. Det innebär en betydande

risk för att företagens förmåga att bedriva långsiktigt lönsam verksamhet att påverkas negativt. Det finns därmed en risk för att investeringsstöd för ökad konkurrenskraft inom den strategiska planen för åren 2023–2027 i så fall inte bidrar till att förbättra jordbrukets konkurrenskraft i önskad omfattning.

1.4.3 Olika alternativ för att uppnå förändringen samt för- och nackdelar med dessa

Jordbruksverket bedömer att det krävs flera parallella åtgärder för att det ska bli möjligt att uppnå den innevarande programperiodens målvärden för stöd till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem. Stödet behöver bli både mer attraktivt att söka och mer tillgängligt.

Åtgärder har vidtagits för att göra stödet mer attraktivt. Den 1 januari 2026 höjdes stödnivån genom en ändring av 9 kap. 25 §, förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Stödet kan göras mer tillgängligt genom att höja det antal år som teknik betraktas som ny på den svenska marknaden. Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem som ska introduceras på en geografisk marknad, såsom Sverige, möter ofta flera hinder. Även om enstaka lantbrukare anammar en sorts ny teknik kan det ta lång tid innan informationen om tekniken, liksom förståelsen för den, får någon större spridning bland lantbrukare. Det kan i praktiken dröja flera år innan en produkt som introducerats på den svenska marknaden sprids vidare bland flera "early adopters". Om teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem skulle betraktas som ny under fler år skulle det vara möjligt att lämna stöd för att sprida tekniken till en bredare målgrupp.

Risken med att utöka antalet år som teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem betraktas som ny är att stödet inte uppnår sitt ursprungliga syfte på avsett sätt. Syftet är att företag ska våga testa helt ny teknik. När tekniken funnits på marknaden några år blir den i viss mån beprövad vilket innebär att investeringen inte längre innebär samma grad av risktagande. Detta utgör dock främst ett problem om söktrycket för teknik som har funnits på marknaden i några år blir så högt att tillgängliga medel inte räcker till samtliga ansökningar. I en sådan situation finns en risk att ansökningar som avser äldre teknik prioriteras framför ansökningar som gäller helt ny och ännu oprövad teknik.

Jordbruksverket föreslår att tidsgränsen för hur länge teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem ska anses vara ny på den svenska marknaden höjs från två till fem år. Ett alternativ skulle kunna vara att höja tidsgränsen till ett annat antal år. Det saknas dock exakta uppgifter om hur en förändring med enstaka år påverkar tillgängligheten. Valet av tidsgräns innebär därför en avvägning och bygger på antaganden om hur snabbt ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem vanligen sprids till en bredare målgrupp. Jordbruksverket bedömer att fem år är en rimlig tidsgräns. Vid denna tidpunkt kan tekniken fortfarande anses ny, samtidigt som den i regel har blivit känd bland målgruppen.

Den befintliga tidsgränsen är fastställd i 4 kap. 24 §. För att de handläggande myndigheterna ska kunna neka stöd till teknik som funnits på den svenska marknaden i mer än fem år behöver tidsgränsen vara rättsligt bindande. Det är således inte tillräckligt att informera om tidsgränsen. Sökanden behöver ha information om tidsgränsen innan de ansöker om stöd. Det är därmed inte heller tillräckligt att fastställa tidsgränsen i beslut om stöd. Jordbruksverket bedömer att den mest ändamålsenliga lösningen är att justera den befintliga bestämmelsen för att fastställa den nya tidsgränsen.

1.5 Renvaktarstugor

1.5.1 Problemet och vilken förändring som eftersträvas

I 4 kap. 28 § har Jordbruksverket fastställt att investeringsstöd för nybyggnation av renvaktarstugor lämnas med en klumpsumma på 250 000 kronor. Det framgår också att stöd endast får lämnas om nybyggnationen omfattar utgifter för isolerad stuga, värmekälla, energikälla och enklare kök.

Vid den revision som Statskontoret har genomfört av ”grundläggande unionskrav för räkenskapsår 2025 för Europeiska fonden för landsbygdsutveckling inom den strategiska planen” framförde de synpunkter kring stödet till renvaktarstugor. Statskontoret har uppmärksammat att Jordbruksverket vid beräkningen av klumpsumman för renvaktarstugor bara använt uppgifter för solceller som energikälla. Eftersom klumpsumman har beräknats på endast energikällan solceller så anser attesterande organ att utbetalande organ bör fastställa och tydliggöra att klumpsumman endast kan fås om solceller använts som energikälla. Detta för att säkerställa beräkningsmetoden är rättvis då endast solceller använts i beräkningen.

1.5.2 Vad blir konsekvenserna om vi inte vidtar någon åtgärd (nollalternativet)?

Renvaktarstugor placeras vanligen i fjällmiljö. Solceller är den energikälla som används i dessa miljöer. Det är Sametinget som handlägger stödet till renvaktarstugor. Sametinget uppger vid samråd att de delar Jordbruksverkets bedömning kring detta.

Om Jordbruksverket inte fastställer och tydliggör att klumpsumman för renvaktarstugor endast kan fås om solceller använts som energikälla kommer det inte att finnas rättslig grund för att neka stöd för renvaktarstugor med annan energikälla. Det skulle innebära en teoretisk möjlighet att stöd lämnas med enhetskostnad som är baserad på solceller som energikälla trots att annan energikälla används. Risken skulle kvarstå under den resterande programperioden, som sträcker sig fram till 31 december 2027.

Jordbruksverkets bedömer att det inte skulle få några konsekvenser i praktiken för varken stödmottagare, handläggande myndigheter eller fondens medel. Det skulle dock innebära att risk för fortsatt revisionskritik och finansiella sanktioner. Sametinget delar Jordbruksverkets uppfattning.

1.5.3 Olika alternativ för att uppnå förändringen samt för- och nackdelar med dessa

Jordbruksverket förslår att bestämmelsen i 4 kap. 28 § ändras så att det framgår att stöd endast lämnas om nybyggnationen omfattar utgifter för isolerad stuga, värmekälla, solceller som energikälla och enklare kök.

Ändringen innebär att Jordbruksverket följer Statskontorets synpunkter genom att fastställa och tydliggöra att klumpsumman för renvaktarstugor endast kan fås om solceller använts som energikälla.

Jordbruksverket skulle kunna välja att endast tydliggöra att klumpsumman för renvaktarstugor endast kan fås om solceller använts som energikälla genom att informera om detta. Det skulle innebära att föreskrifterna inte skulle behöva ändras. Jordbruksverket skulle dock därigenom inte fullt ut tillmötesgå Statskontorets synpunkter, eftersom typen av energikälla inte skulle fastställas.

2 Bemyndiganden med mera

2.1 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Nedan anges de bemyndiganden som Jordbruksverket tillämpar i föreskriftsförslaget. I de fall det är relevant anges även hänvisning till tillämplig EU-lagstiftning.

Tabell med bemyndiganden

Kapitel	Paragraf /punkt	Bestämmelse om bemyndigande	Relevant EU-lagstiftning (hänvisning till artikel/artiklar)
3	15	SFS 2022:1826, 13 kap. 1 §	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 artikel 69 och 73
4	24	SFS 2022:1826, 13 kap. 1 §	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 artikel 69 och 73
4	28	SFS 2022:1826, 13 kap. 1 §	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 artikel 69 och 73
Bilaga 1		SFS 2022:1826, 13 kap. 1 §	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 artikel 69 och 77
Bilaga 2		SFS 2022:1826, 13 kap. 1 §	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 artikel 69 och 73
Bilaga 3		SFS 2022:1826, 13 kap. 1 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 artikel 69 och 73

2.2 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

2.2.1 Begagnad utrustning och begagnat material

2.2.1.1 Punkt 1

EU har reglerat bestämmelser för att motverka dubbelreglering i flera olika författningar. Enligt artikel 36.2 d) i budgetförordningen ska intern kontroll tillämpas för att ge rimliga garantier för att oriktigheter såsom dubbelfinansiering förebyggs. Enligt artikel 36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 ska medlemsstaterna säkerställa att utgifter som finansieras inom ramen för EGFJ eller Ejflu inte finansieras från någon annan post i unionens budget. Syftet med EU:s reglering för att motverka dubbelfinansiering är att stödpengarna ska generera så stor nytta för landsbygden som möjligt.

Jordbruksverket bedömer att den reglering som ska säkerställa att stöd inte lämnas för utrustning eller material som tidigare har finansierats med offentliga medel överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

2.2.1.2 Punkt 2–4

Enligt regeringens handbok "Myndigheternas föreskrifter" bör en utgångspunkt för myndigheters regelgivning vara att reglerna ska vara så enkla och tydliga som möjligt. Onödiga regler bör rensas ut och nya regler bara beslutas om de verkligen behövs.

Jordbruksverket bedömer att kraven i 2–4 bör tas bort eftersom de innefattas i den rimlighetsbedömning som ska göras enligt 3 kap. 9 § och därför är överflödiga. Förändringen innebär inte någon ändring i sak och berör inte de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

2.2.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Enligt artikel 33.1 c) i budgetförordningen avser principen om ändamålsenlighet "den omfattning i vilken eftersträfvade mål uppnås genom de verksamheter som bedrivs".

Jordbruksverket bedömer att tidsgränsen för hur länge teknik är ny på den svenska marknaden behöver förlängas för att stödet ska ge avsedd nytta och därmed bli ändamålsenligt. Ändringen överensstämmer därmed med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

2.2.3 Renvaktarstugor

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115⁴ fastställer regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den

jordbrukspolitiken. Av de allmänna principerna i artikel 9 framgår att medlemsstaterna ska upprätta det regelverk som styr beviljandet av unionsstöd till jordbrukare och andra stödmottagare i enlighet med de strategiska GJP-planerna.

Beräkning av klumpsumma för stöd till renvaktarstugor är ett underlag för de uppgifter som den svenska strategiska planen inom den gemensamma jordbrukspolitiken bygger på. Jordbruksverket bedömer därför att den föreslagna ändringen om solceller som energikälla i renvaktarstugor är nödvändig för att Sverige ska kunna efterleva budgetförordningens allmänna principer. Jordbruksverket bedömer därmed att ändringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

2.3 Beskriv vilka undantagsmöjligheter som finns från regleringen (i föreskrifterna eller i annan lagstiftning) i händelse av fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

En kris skulle kunna påverka tillgången på råvaror och möjlighet till import. Om det blir svårare att få tag i ny utrustning eller nytt material skulle efterfrågan på begagnat kunna öka. Regelverket om dubbelfinansiering på EU nivå medger inte några möjligheter till undantag. Syftet med bestämmelsen i 3 kap. 15 § punkt 1 är att säkerställa att EU regeln efterlevs. Det finns därför inte någon möjlighet att fastställa undantagsmöjligheter från den bestämmelsen.

Ändringarna i regleringen för stödet till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem och för stödet till renvaktarstugor påverkar inte samhällsviktig verksamhet eller kritisk infrastruktur. De bedöms därför inte påverka samhällets funktionalitet vid kriser i någon betydande omfattning. Jordbruksverket fastställer därmed inte några särskilda undantagsbestämmelser med anledning av fredstida kriser, höjd beredskap eller krig

I 1 kap. 4 § har Jordbruksverket fastställt att den handläggande myndigheten får besluta om undantag från bestämmelser i författningen om det finns särskilda skäl. Vilka bestämmelser som myndigheterna får lämna undantag från är listade i paragrafen.

I 2 kap. 18 § har Jordbruksverket sedan tidigare fastställt att ansökan om del- och slututbetalning ska innehålla de uppgifter och bilagor som framgår av bilaga 2, 3 och 5. Enligt det aktuella förslaget ska Jordbruksverket nu även i bilaga 1 fastställa att stödmottagare, vid ansökan om stöd, ska bifoga underlag som visar att ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem har funnits högst fem år på den svenska marknaden. 2 kap. 18 § är en av de paragrafer vars bestämmelser den handläggande myndigheten har möjlighet att lämna undantag från. Det innebär att myndigheten, om det finns särskilda skäl, kan tillåta att stödmottagaren visar att tekniken uppfyller kravet om

gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013.

högst fem år på den svenska marknaden på annat sätt än genom att bifoga sådant underlag som bilaga till ansökan om utbetalning.

3 Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Den redaktionella ändring som avser punkt 2-4 i 3 kap. 15 § om stöd till utgifter som avser begagnad utrustning och begagnat material berör inte företag. Beskrivningarna i detta avsnitt avser därför inte dessa ändringar.

Stöd för nybyggnation av renvaktarstugor kan lämnas till rennäringsföretag. Eftersom dessa företag sannolikt oavsett föreskriftsändringen använder solceller som energikälla berörs de inte av föreskriftsändringen.

3.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

3.1.1 Begagnad utrustning och begagnat material

Det är relativt ovanligt att företag ansöker om projekt- eller investeringsstöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material. Jordbruksverket uppskattar att det i genomsnitt är 20 företag per år som söker sådant stöd.

Företagets storlek påverkar inte företagets möjlighet att ansöka om stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material. Flertalet företag som ansöker om sådant stöd är dock små- eller medelstora. Jordbruksverket uppskattar att tio av dem är små, nio medelstora och ett stort.

Jordbruksverket uppskattar att 60 procent av den begagnade utrustningen eller det begagnade materialet som ansökningar om stöd avser har haft en tidigare ägare, att 30 procent har haft två tidigare ägare och att resterande tio procent har haft tre tidigare ägare. Det är de cirka åtta företagen per år som ansöker om stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller material med fler än en tidigare ägare som berörs av föreskriftsändringen.

De flesta företag som söker investeringsstöd är verksamma inom jordbruks-, trädgårds- eller rennärning. Stöd för investeringar kan dock även sökas av företag inom andra branscher som genomför investeringar i en jordbruksverksamhet. Företag som söker investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter är verksamma inom livsmedelsindustrin. För stöd till EIP, samarbete eller lokalt ledd utveckling genom Leader finns det inte någon uttalad begränsning av vilka branscher företagen som söker stöd kan vara verksamma inom.

3.1.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Stöd till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem är en del av investeringsstödet för ökad konkurrenskraft. Investeringsstödet för ökad konkurrenskraft får lämnas till jordbruksföretag, trädgårdsföretag, inklusive akvaponiföretag, och rennäringsföretag samt till företag som genomför investeringar i mark och byggnader som används i en jordbruksverksamhet. Det finns inte någon begränsning avseende storleken på de företag som stöd kan lämnas till.

Målet är att stöd till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem ska lämnas till 295 företag under den innevarande programperioden. Under tiden sedan ikraftträdandet och fram till och med början av maj 2026 har myndigheterna beviljat stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem till 61 företag. Det motsvarar cirka 18 investeringar per år. Om regelverket inte ändras är det rimligt att anta att ungefär samma antal investeringar kommer att beviljas per år under den kvarvarande delen av den innevarande programperioden, det vill säga 67 investeringar.

De ändringar som görs i regelverket för stöd till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem förväntas således möjliggöra för ytterligare 167 företag att söka stödet under den tid som är kvar av den nuvarande programperioden.

3.2 Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

3.2.1 Beräkningar

Vid beräkning av administrativa kostnader för företagen utgår Jordbruksverket från att företagaren har en kostnad på 340 kronor per timme. Det är samma belopp som används som enhetskostnad vid stöd för eget arbete. Jordbruksverket bedömer att företag själva kan utföra det administrativa arbete som de ändrade föreskrifterna medför och att de därför inte behöver köpa tjänster.

De administrativa kostnaderna beräknas enligt följande formel: $\text{Population} \times \text{Frekvens} \times (\text{Minuter} \times (\text{Timlön}/60))$.

3.2.2 Begagnad utrustning och begagnat material

När föreskrifterna SJVFS 2022:27 ursprungligen togs fram beräknades den totala administrativa kostnaden för att ansöka om stöd. Hur stor del av kostnaden som avsåg företagens arbete med att begära och lämna intyg om den tidigare ägarens finansiering av begagnad utrustning och begagnat material specificerades inte i konsekvensutredningen. Den administrativa kostnaden för företag som ansöker om stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material med endast en tidigare ägare påverkas inte av föreskriftsändringen. Jordbruksverket beräknar därför inte administrativ kostnad för att ta fram och lämna intyg från den senaste ägaren.

Jordbruksverket uppskattar att det tar två timmar för ett företag att begära in och lämna intyg om hur begagnad utrustning eller begagnat material har finansierats tidigare, när utrustningen eller materialet ägts av någon annan än den som företaget köpt det från.

Den administrativa kostnaden som föreskriftsändringen innebär för företag som söker stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material som haft två tidigare ägare är 4 080 kr.

$$6 \times 1 (120 \times (340/60)).$$

Den administrativa kostnaden som föreskriftsändringen innebär för företag som söker stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material som haft tre tidigare ägare är 2 720 kr.

$$2 \times 2 (120 \times (340/60)).$$

3.2.3 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

När föreskrifterna SJVFS 2022:27 ursprungligen togs fram beräknades det ta i genomsnitt 360 minuter att ansöka om investeringsstöd. Jordbruksverket bedömer att det är rimligt att använda samma parametrar för den aktuella ändringen.

Syftet med att ändra föreskriften om stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem är att stödet ska sökas av det antal företag som man planerat för inför programstart. Ändringarna innebär således att den administrativa bördan som Jordbruksverket beräknat inför programperioden är står fast.

Utan föreskriftsändringen antas färre företag söka stödet. Utan föreskriftsändringen skulle den administrativa kostnaden således bli lägre än vad Jordbruksverket beräknat inför programperioden.

Den administrativa bördan som förändringarna i regelverket medför för att ansöka om stöd till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem beräknas bli 210 120 kr per år.

$$103 \times 1 \times (360 \times (340/60)) = 210\,120$$

3.3 Beskrivning av vilka andra kostnader och intäkter den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

3.3.1 Begagnad utrustning och begagnat material

I vissa fall kan det bli svårt för företag att få fram uppgifter kring huruvida tidigare ägare har finansierat begagnad utrustning eller begagnat material med offentliga medel. Svårigheterna ökar rimligen när uppgifterna inte bara behöver avse den tidigare ägare som företaget köpt

utrustningen eller materialet från utan även tidigare ägare. Sådana svårigheter kan leda till att stöd inte kan lämnas för utgifter som avser den utrustning eller det material som företaget planerat att köpa.

Generellt finns det ett samband mellan storleken på ett företag och dess ekonomiska förmåga. Små företag har i regel lägre omsättning och vinster och därmed mindre ekonomiska resurser än större företag.

Att företag inte kan få stöd för begagnad utrustning eller begagnat material som haft fler än en tidigare ägare innebär i vissa fall att de behöver ta ställning till om de alls kan genomföra insatsen och om de i så fall ska göra det med ny utrustning och nytt material eller med begagnad utrustning och begagnat material. Företagets storlek kan vara en avgörande faktor. Den föreslagna regleringen kan därför påverka små och stora företag i olika stor utsträckning.

För företag som väljer att köpa begagnat trots att de får finansiera utrustningen eller materialet utan stöd från unionen medför den föreslagna regleringen en högre kostnad. Större företag kommer i högre grad än små att ha möjlighet att genomföra insatser med begagnad utrustning eller begagnat material även i de fall de inte kan få stöd.

Den del av en kostnad som överstiger stödnivån behöver företagen finansiera själva. Inköpspris för ny utrustning eller nytt material är vanligen högre än för begagnat. Regleringen medför därmed en högre kostnad även för företag som väljer att köpa nytt i stället för begagnat. Större företag kommer därför i högre grad än små att ha möjlighet att genomföra insatser med ny utrustning eller nytt material i stället för med begagnat.

Regleringen kan medföra att vissa företag inte kan genomföra planerade insatser. Det gäller framför allt annat sådana företag som inte har ekonomiska förutsättningar att genomföra insatsen med de ökade kostnader som regleringen kan innebära. Det kommer att gälla i högre grad för små företag än för större.

Regleringen medför inte några intäkter för de företag som söker stöd.

3.3.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Syftet med att ändra föreskriften om stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem är att stödet ska sökas i den utsträckning som var planerat inför programstart. Förhoppningen är att ändringen ska medföra att fler företag kommer att kunna söka stödet per år under den kvarvarande tiden av programperioden än under den inledande. Regleringen förväntas inte medföra några andra kostnader eller förändringar av verksamheten för företagen.

Regleringen medför inte några intäkter för de företag som söker stöd.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

3.4.1 Begagnad utrustning och begagnat material

Statskontoret har rekommenderat att Jordbruksverket ska förtydliga rutinerna för att säkerställa att intyg om begagnad utrustning inhämtas från alla relevanta tidigare ägare. Syftet är att kontrollera att den begagnade utrustningen inte redan har finansierats med offentliga medel, under en rimlig tidsperiod bakåt.

Jordbruksverket ändrar föreskrifterna så att stöd för begagnad utrustning och begagnat material inte får lämnas för utrustning eller material som tidigare finansierats med offentliga medel. Ändringen innebär att föreskrifterna inte avgränsar kravet till relevanta tidigare ägare och inte heller till en rimlig tidsperiod bakåt.

Jordbruksverket väljer att begränsa kravet på annat sätt än det som Statskontoret föreslår. Jordbruksverket anser att det är betydelsefullt att stödmottagare och andra intressenter kan förutse följderna av föreskrifter och att stödmottagare behandlas lika. Jordbruksverket bedömer därför att det inte är lämpligt att lämna det upp till varje handläggande myndighet att besluta om vilka tidigare ägare som är relevanta att kontrollera eller vilken tidsperiod som är rimlig. Jordbruksverket anser vidare att det inte går att i förväg bestämma en rimlig tidsgräns eller vilka tidigare ägare som är relevanta i varje enskilt ärende. Det är därmed inte möjligt att fastställa sådan generell regel i föreskrift.

Förslaget medför något mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt för att kunna ändra hanteringen enligt Statskontorets synpunkter. Jordbruksverket bedömer dock att förslaget inte är mer långtgående än vad som krävs för att uppnå dess syfte. Eftersom förslaget bara förväntas beröra åtta företag per år är de kostnader som förslaget medför också mycket begränsade.

3.4.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Förslaget innebär att stöd till ny teknik blir tillgängligt under en längre tidsperiod och därmed har potential att nå fler stödmottagare.

Syftet med ändringen är att söktrycket faktiskt ska bli de som prognosticerat inför programperioden. Förslaget medför inte någon egentlig ökning av kostnaderna jämfört med de Jordbruksverket ursprungligen beräknat.

Jordbruksverket bedömer att förslaget inte medför någon ytterligare begränsning. Förslaget innebär inte heller mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte.

3.5 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

3.5.1 Begagnad utrustning och begagnat material

3.5.1.1 Stödmottagare

Företag kan ha olika skäl att välja begagnad utrustning eller begagnat material i stället för nytt. Ett av de främsta skälen är att prisnivån vanligen är lägre. Företag med mycket begränsad ekonomi kan behöva avstå från att genomföra insatser om det inte kan få stöd för att använda begagnad utrustning eller begagnat material. Det kan göra att företag med liten ekonomi inte kan utveckla sin verksamhet så mycket som de vill. Det kan också göra att de får svårare att konkurrera med företag som har bättre ekonomi.

Eftersom stödmottagarkretsen är liten förväntas föreskriftsändringarna ha en mycket liten påverkan på konkurrensen mellan företag.

3.5.1.2 Återförsäljare

Regleringen innebär att stödmottagaren behöver kunna visa att begagnad utrustning eller material som används i insatsen inte tidigare har finansierats med offentliga medel. Vanligen görs detta med ett intyg från tidigare ägare. I vissa fall kan det vara svårt för butiker eller andra typer av återförsäljare att förse köpare med intyg från samtliga tidigare ägare. Det kan innebära att stödmottagare behöver köpa den utrustning och det material de behöver för sin insats från butiker som säljer nytt eller nyttillverkat i stället för begagnat. Det kan i sin tur innebära att företag som specialiserat sig på att sälja begagnad utrustning eller begagnat material får en lägre försäljning.

Eftersom stödmottagarkretsen är liten förväntas föreskriftsändringarna bara påverka ett fåtal återförsäljare och därmed ha en mycket liten påverkan på konkurrensen mellan företag.

3.5.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Att investera i ny teknik kan vara kostsamt och vara förenat med vissa risker. Under den period som tekniken är ny tillverkas den ofta i begränsade kvantiteter vilket kan innebära högre produktionskostnader per tillverkad enhet. Ny teknik är av naturliga skäl inte heller beprövad i någon större omfattning. Det innebär att det kan finnas en viss osäkerhet kring produktens funktion och kvalitet.

3.5.2.1 Stödmottagare

Stöd till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem lämnas inom insatsen för ökad konkurrenskraft. Syftet med stödet är att förbättra konkurrenskraften för jordbruksföretag och rennäringsföretag genom att stödja investeringar som ökar produktiviteten och lönsamheten i jordbruksverksamheten.

Förhoppningen är att regleringen ska innebära att stödet blir mer tillgängligt så att söktrycket ökar och att stödet söks och beviljas till så många företag som man beräknat inför

programstart. Konkurrensförhållandena kommer därför inte att påverkas i större utsträckning än vad man beräknat inför programstart.

3.5.2.2 Återförsäljare

Stöd till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem kan innebära att försäljningen av sådan teknik ökar. Det innebär att företag som säljer sådan teknik får bättre möjlighet att hävda sig i konkurrensen gentemot företag som säljer mer beprövad teknik.

3.6 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

3.6.1 Begagnad utrustning och begagnat material

Företag kan ha olika skäl att välja begagnad utrustning eller begagnat material i stället för nytt. I vissa fall är skälet att det anses vara mer miljömässigt hållbart att handla cirkulärt. I andra fall kan det handla om att begagnad utrustning eller begagnat material bättre passar insatsens syfte.

Företag som föredrar att handla begagnat på grund av att det anses vara mer miljömässigt hållbart behöver överväga om det är lämpligt att i stället handla nytt. Om dessa företag väljer att handla nytt kan det påverka företagets image. Det finns risk för att företagets kunder skulle uppfatta att företaget överger sina hållbarhetsvärderingar eller tar ett steg bort från klimatansvar. En följd kan bli ett minskat förtroende hos kunder och samarbetspartners eller kritik från miljömedvetna intressenter.

Företag som föredrar att handla begagnat för att det passar insatsens syfte bättre behöver ta ställning till om det är möjligt att i stället handla nytt eller om det skulle innebära att insatsen inte kan genomföras.

3.6.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Regleringen förväntas inte påverka företagen i andra avseenden.

4 Andra enskilda

Med andra enskilda avses här enskilda aktörer som inte klassificeras som *företag* i regelverkets mening.

Avsnittet nedan avser den ändrade regleringen 3 kap. 15 § punkt 1 som handlar om stöd för utgifter som avser begagnad utrustning och begagnat material.

Den redaktionella ändring avseende punkt 2-4 i samma paragraf berör inte andra enskilda. Beskrivningarna i detta avsnitt avser därför inte dessa ändringar.

Stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem och stöd för renvaktarstugor kan endast lämnas till företag. Reglering av dessa stöd påverkar således inte andra enskilda. Beskrivningarna i detta avsnitt avser därför inte dessa ändringar.

4.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

Stöd för EIP, samarbete och lokalt ledd utveckling genom Leader får bland annat lämnas till föreningar och organisationer. Föreningar och organisationer som ansöker om stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material inom dessa åtgärder kan därmed beröras av regleringen.

Det är ovanligt att föreningar och organisationer ansöker om projekt- eller investeringsstöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material. Jordbruksverket uppskattar att det i genomsnitt handlar om två föreningar eller organisationer per år som söker sådant stöd.

4.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

I vissa fall kan det vara svårt att ta reda på om tidigare ägare har fått offentligt stöd för begagnad utrustning eller begagnat material. Svårigheterna ökar rimligen när det blir nödvändigt att kontrollera fler tidigare ägare än den man köper från. Sådana svårigheter kan leda till att stöd inte kan lämnas för begagnad utrustning eller begagnat material som den andra enskilda planerar att köpa.

Att andra enskilda inte alltid kan få stöd för utrustning eller material som haft fler än en tidigare ägare innebär i vissa fall att de behöver ta ställning till om de alls kan genomföra insatsen och om de i så fall ska göra det med ny utrustning och nytt material eller med begagnat. För andra enskilda som väljer att köpa begagnat trots att de får finansiera utrustningen eller materialet utan stöd från unionen medför den föreslagna regleringen en högre kostnad för att genomföra insatsen.

Den del av en kostnad som överstiger stödnivån behöver stödmottagaren finansiera utan EU-stöd. Inköpspris för ny utrustning och nytt material är rimligen högre än för begagnat. Regleringen kan därmed medföra en högre kostnad för att genomföra insatser för andra enskilda som väljer att köpa nytt i stället för begagnat.

4.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Regleringen kan medföra att vissa andra enskilda inte kan genomföra planerade insatser. Det gäller sådana andra enskilda som inte har ekonomiska förutsättningar att genomföra insatsen med de ökade kostnader som regleringen kan innebära.

Andra enskilda som föredrar att handla begagnat på grund av att det anses vara mer miljömässigt hållbart överväga om det är lämpligt att i stället handla nytt. Om andra enskilda väljer att handla nytt kan det påverka organisationens image. Det finns risk för att organisationens intressenter och målgrupper skulle uppfatta att organisationen överger sina hållbarhetsvärderingar eller tar ett steg bort från klimatansvar. En följd kan bli ett minskat förtroende eller kritik från miljömedvetna intressenter och målgrupper.

Andra enskilda som föredrar att handla begagnat för att det passar insatsens syfte bättre behöver ta ställning till om det är möjligt att i stället handla nytt eller om det skulle innebära att insatsen inte kan genomföras.

4.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Statskontoret har rekommenderat att Jordbruksverket ska förtydliga rutinerna för att säkerställa att intyg om begagnad utrustning inhämtas från alla relevanta tidigare ägare. Syftet är att kontrollera att den begagnade utrustningen inte redan har finansierats med offentliga medel, under en rimlig tidsperiod bakåt.

Jordbruksverket väljer att begränsa kravet på annat sätt än det som Statskontoret föreslår. Jordbruksverket anser att det är betydelsefullt att stödmottagare och andra intressenter kan förutse följderna av föreskrifter och att stödmottagare behandlas lika. Jordbruksverket bedömer därför att det inte är lämpligt att lämna det upp till varje handläggande myndighet att besluta om vilka tidigare ägare som är relevanta att kontrollera eller vilken tidsperiod som är rimlig. Jordbruksverket anser vidare att det inte går att i förväg bestämma en rimlig tidsgräns eller vilka tidigare ägare som är relevanta i varje enskilt ärende. Det är därmed inte möjligt att fastställa sådan generell regel i föreskrift.

Förslaget medför något mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt för att kunna ändra hanteringen enligt Statskontorets synpunkter. Jordbruksverket bedömer dock att förslaget inte är mer långtgående än vad som krävs för att uppnå dess syfte. Eftersom förslaget bara förväntas beröra två andra enskilda per år är de kostnader som förslaget medför också mycket begränsade.

5 Kommuner och regioner

Den redaktionella ändringen i 3 kap. 15 § punkt 2–4 om stöd till begagnat utrustning och begagnat material berör inte kommuner och regioner. Beskrivningarna i detta avsnitt avser därför inte dessa ändringar.

Stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem och stöd för renvaktarstugor kan endast lämnas till företag. Den reglering som avser dessa stöd påverkar

således inte kommuner och regioner. Avsnittet nedan handlar därför bara om den ändrade regleringen för stöd till begagnad utrustning och begagnat material.

5.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

Stöd för EIP, samarbete och lokalt ledd utveckling genom Leader får bland annat lämnas till kommuner och regioner. Kommuner och regioner som ansöker om stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material inom dessa åtgärder kan därmed beröras av regleringen.

Det är ovanligt att kommuner och regioner ansöker om projekt- eller investeringsstöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material. Jordbruksverket uppskattar att det i genomsnitt handlar om en kommun eller region per år som söker sådant stöd.

5.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

I vissa fall kan det vara svårt att ta reda på om tidigare ägare har fått offentligt stöd för begagnad utrustning eller begagnat material. Svårigheterna ökar rimligen när det blir nödvändigt att kontrollera fler tidigare ägare än den man köper från. Sådana svårigheter kan leda till att stöd inte kan lämnas för begagnad utrustning eller begagnat material som kommuner eller regioner planerar att köpa.

Att kommuner och regioner inte alltid kan få stöd för utrustning eller som haft fler än en tidigare ägare innebär i vissa fall att de behöver ta ställning till om de alls kan genomföra insatsen och om de i så fall ska göra det med ny utrustning och nytt material eller med begagnat. För kommuner och regioner som väljer att köpa begagnat trots att de får finansiera utrustningen eller materialet utan stöd från unionen medför den föreslagna regleringen en högre kostnad för att genomföra insatsen.

Den del av en kostnad som överstiger stödnivån behöver kommunerna och regionerna finansiera utan EU stöd. Inköpspris för ny utrustning och nytt material är rimligen högre än för begagnat. Regleringen kan därmed medföra en högre kostnad för att genomföra insatser för kommuner och regioner som väljer att köpa nytt i stället för begagnat.

5.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Regleringen kan medföra att vissa kommuner och regioner inte kan genomföra planerade insatser. Det gäller sådana kommuner och regioner som inte har ekonomiska förutsättningar att genomföra insatsen med de ökade kostnader som regleringen kan innebära.

Kommuner och regioner som föredrar att handla begagnat på grund av att det anses vara mer miljömässigt hållbart överväga om det är lämpligt att i stället handla nytt. Om kommuner och regioner väljer att handla nytt kan det påverka kommunens eller regionens image. Det

finns risk för att allmänheten skulle uppfatta att kommunen eller regionen överger sina hållbarhetsvärderingar eller tar ett steg bort från klimatansvar. En följd kan bli ett minskat förtroende eller kritik allmänheten.

Kommuner och regioner som föredrar att handla begagnat för att det passar insatsens syfte bättre behöver ta ställning till om det är möjligt att i stället handla nytt eller om det skulle innebära att insatsen inte kan genomföras.

5.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Statskontoret har rekommenderat att Jordbruksverket ska förtydliga rutinerna för att säkerställa att intyg om begagnad utrustning inhämtas från alla relevanta tidigare ägare. Syftet är att kontrollera att den begagnade utrustningen inte redan har finansierats med offentliga medel, under en rimlig tidsperiod bakåt.

Jordbruksverket väljer att ändra begränsa kravet på annat sätt än det som Statskontoret förslår. Jordbruksverket anser att det är betydelsefullt att stödmottagare och andra intressenter kan förutse följderna av föreskrifter och att stödmottagare behandlas lika. Jordbruksverket bedömer därför att det inte är lämpligt att lämna det upp till varje handläggande myndighet att besluta om vilka tidigare ägare som är relevanta att kontrollera eller vilken tidsperiod som är rimlig. Jordbruksverket anser vidare att det inte går att i förväg bestämma en rimlig tidsgräns eller vilka tidigare ägare som är relevanta i varje enskilt ärende. Det är därmed inte möjligt att fastställa sådan generell regel i föreskrift.

Förslaget medför något mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt för att kunna ändra hanteringen enligt Statskontorets synpunkter. Jordbruksverket bedömer dock att förslaget inte är mer långtgående än vad som krävs för att uppnå dess syfte. Eftersom förslaget bara förväntas beröra en kommun eller region per år är de kostnader som förslaget medför också mycket begränsade.

5.5 Inskränker förslaget den kommunala självstyrelsen?

☒ Nej

☐ Ja, de överväganden som krävs enligt 14 kap. 3 § regeringsformen redovisas enligt följande:

Klicka eller tryck här för att ange text.

5.6 Innebär förslaget förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter, respektive grunderna för kommunernas eller regionernas organisation eller verksamhetsformer?

☒ Nej

☐ Ja, en beskrivning av förändringarna samt en beräkning av de kostnader och intäkter som följer av dessa redovisas enligt följande:

6 Staten

6.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

6.1.1 Staten som stödmottagare

Stöd för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem eller renvaktarstugor kan inte lämnas till staten.

Stöd för EIP, samarbete, kompetensutveckling och lokalt ledd utveckling genom Leader får lämnas till myndigheter. Myndigheter som ansöker om stöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material inom dessa åtgärder kan därmed beröras av regleringen.

Det är ovanligt att myndigheter ansöker om projekt- eller investeringsstöd för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material. Jordbruksverket uppskattar att det i genomsnitt handlar om en myndighet per år som söker sådant stöd.

6.1.2 Jordbruksverket som utbetalande organ

Regleringen innebär att Jordbruksverket behöver informera berörda parter om att, hur och när regleringen ändras. Regleringen innebär även att Jordbruksverket behöver uppdatera aktuella rutiner.

6.1.3 Handläggande myndigheter

Handläggande myndigheter berörs i viss utsträckning av regleringen.

6.1.3.1 Begagnad utrustning och begagnat material

6.1.3.1.1 Punkt 1

Handläggande myndigheter behöver utöka sin kontroll vid stöd till begagnad utrustning och begagnat material. Utöver dagens kontroller innebär regleringen att myndigheterna även behöver kontrollera att stödmottagare har lämnat tillräckliga uppgifter kring tidigare ägare och hur de har finansierat utrustningen eller materialet. Den utökade kontrollen kommer rimligen att innebära en viss förlängning av handläggningstiden.

6.1.3.1.2 Punkt 2–4

Handläggande myndigheter behöver uppmärksamma att rimligheten i köp av begagnad utrustning eller begagnat material fortsatt ska bedömas trots att regleringen i punkt 2–4 tas bort från föreskriftema.

6.1.3.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Syftet med att ändra regleringen för ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem är att öka söktrycket. Förhoppningen är att handläggande myndigheter kommer att få handlägga fler stödärenden. Antalet förväntas dock bara öka till den nivå som man prognostiserat för inför programstart.

6.1.3.3 Renvaktarstugor

Vid handläggning av stöd till renvaktarstugor innebär regleringen att handläggande myndigheter kommer att behöva kontrollera och dokumentera att det är solceller som används som energikälla.

6.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

6.2.1 Begagnad utrustning och begagnat material

6.2.1.1 Punkt 1

Utökade kontroller innebär vanligen en förlängd handläggningstid. Eftersom regleringen endast påverkar ett fåtal stödärenden per år förväntas den endast medföra en marginellt höjd personalkostnad.

6.2.1.2 Punkt 2–4

Ändringen förväntas inte påverka vare sig kostnader eller intäkter för staten.

6.2.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Regleringen förväntas inte påverka vare sig kostnader eller intäkter för staten.

6.2.3 Renvaktarstugor

Regleringen förväntas inte påverka vare sig kostnader eller intäkter för staten.

6.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Regleringen förväntas inte medföra några andra relevanta konsekvenser för staten.

6.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Jordbruksverket bedömer att det inte har varit nödvändigt eller lämpligt att införa några lättnader eller vidta några åtgärder för att begränsa konsekvenserna av förslaget.

6.4.1 Begagnad utrustning och begagnat material

6.4.1.1 Punkt 1

Syftet med regleringen är att motverka dubbelfinansiering. Ändringen förväntas medföra något ökade kostnader för handläggningen. Jordbruksverket bedömer att det är så pass viktigt att syftet med ändringen uppnås att det är överordnat statliga aktörers något ökade kostnader.

6.4.1.2 Punkt 2–4

Förslaget förväntas inte medföra några kostnader eller begränsningar för staten.

6.4.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Syftet med regleringen är att öka söktrycket. Det innebär att handläggningen kommer att kosta mer. Jordbruksverket bedömer att det är så viktigt att uppnå syftet med ändringen att det är väger tyngre än de ökade kostnaderna för staten.

6.4.3 Renvaktarstugor

Regleringen om stöd till renvaktarstugor ändras för att säkerställa att stöd inte lämnas för andra typer av energikällor än den som det förenklade kostnadsalternativet är beräknat på. Jordbruksverket bedömer att det inte medför några ökade kostnader för staten.

7 Samråd

7.1 Beskrivning av tidigt samråd

Jordbruksverket bedömer att ändringarna inte är av den omfattning att tidigt samråd behövs. Inget tidigt samråd har därför genomförts.

8 Ikraftträdande och utvärdering

8.1 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

8.1.1 Begagnad utrustning och begagnat material

8.1.1.1 Punkt 1

Jordbruksverket bedömer att det är angeläget att så snart som möjligt åtgärda brister som uppmärksammats i regelverket. Statskontoret förväntar sig också att myndigheten korregerar hanteringen av stödet skyndsamt. Jordbruksverket har lämnat besked till Statskontoret att myndigheten planerar att se över skrivningen i föreskrift och berörda rutiner och att det ska vara genomfört senast den 31 december 2026. Föreskrifterna behöver därmed ha trätt i kraft vid detta datum.

Jordbruksverket kommer att informera om ändringen på myndighetens webbplats.

8.1.1.2 Punkt 2–4

Det finns ett pedagogiskt värde i att upphäva onödig och otydlig reglering. Förändringen innebär dock inte någon ändring i sak. Jordbruksverket bedömer att ingen särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande. Det är lämpligt att ta med ändringen när en uppdatering ändå behöver göras av andra regler och att den träder i kraft så snart som möjligt efter att den har beslutats.

Jordbruksverket kommer att informera de handläggande myndigheterna om att ändringen inte innebär någon ändring i sak. Hur rimlighetsbedömning ska göras kommer att framgå av handläggningsrutiner. Eftersom ändringarna inte innebär någon ändring i sak för stödmottagarna behövs ingen särskild information riktad till dem.

8.1.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Jordbruksverket bedömer att det finns ett stort värde i att stödet till ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem ger avsedd nytta för landsbygden. Därför vill myndigheten att ändringen ska börja gälla så snart som möjligt. Ju tidigare den träder i kraft under den innevarande programperioden, desto större chans är det att målen med stödet uppnås.

Jordbruksverket kommer att informera om ändringen på myndighetens webbplats.

8.1.3 Renvaktarstugor

Statskontoret förväntar sig att myndigheten korregerar rutinerna skyndsamt. Jordbruksverket har lämnat besked till Statskontoret att myndigheten planerar att se över fastställandet av

klumpsumman och kommunikationen till stödsökanden och att det ska vara genomfört senast den 31 december 2026. Föreskrifterna behöver därmed ha trätt i kraft vid detta datum.

Jordbruksverket kommer att informera om ändringen på myndighetens webbplats. Jordbruksverket kommer särskilt att informera Sametinget om ändringen. Eftersom ändringarna inte innebär någon förändring i praktiken för stödmottagarna behövs ingen särskild information riktad till dem.

8.2 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

8.2.1 Begagnad utrustning och begagnat material

8.2.1.1 Punkt 1

Jordbruksverket bedömer att det är rimligt att utvärdera konsekvenserna av ändringen när den har varit i kraft i 12 månader. Det förväntas vara tillräckligt lång tid för att eventuella konsekvenser ska ha blivit tydliga och att man kan utesluta att de är slumpartade.

Genom att ställa frågor till handläggande myndigheter kan vi få uppgifter om och hur regleringen påverkat antalet stöd som har lämnats för utgifter som avser begagnad utrustning och begagnat material. Vi kan också få information om hur regleringen påverkat myndighetens handläggning. Utvärderingen av konsekvenserna kan ge värdefull input vid utformningen av stöd till nästa programperiod.

8.2.1.2 Punkt 2–4

Jordbruksverket bedömer att det är rimligt att utvärdera konsekvenserna av ändringen när den varit i kraft i 12 månader. Det förväntas vara tillräckligt lång tid för att varje handläggande myndighet åtminstone ska ha fått in något stödärende med utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material.

Genom att ställa frågor till handläggande myndigheter kan vi få uppgifter om de upplever regleringen medfört förändringar av rimlighetsbedömningen för utgifter som avser begagnad utrustning eller begagnat material. Utvärderingen kan visa om rutinerna för rimlighetsbedömning är tillräckligt tydliga eller om de behöver justeras.

8.2.2 Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem

Jordbruksverket bedömer att det är rimligt att utvärdera eventuella konsekvenser av ändringen när den varit i kraft i 12 månader. Det förväntas vara tillräckligt lång tid för att eventuella konsekvenser ska ha blivit tydliga.

Genom att söka uppgifter i Jordbruksverkets databas kan myndigheten få uppgifter om hur söktrycket förändrats under det senaste året. Genom att samla in erfarenheter från handläggande myndigheter kan Jordbruksverket få uppgifter om hur stor del av ansökningarna om stöd som efter regleringen trätt i kraft avser teknik som funnits på den

svenska marknaden i mer än 2 år. Utvärderingen kan visa om ytterligare åtgärder behöver vidtas för att göra stödet mer tillgängligt.

8.2.3 Renvaktarstugor

Ändringen förväntas inte innebära något förändrat beteende hos vare sig stödmottagare eller handläggande myndigheter. Ändringen görs för att följa Statskontorets synpunkter och undvika vidare kritik eller finansiella sanktioner. Jordbruksverket bedömer att det inte är nödvändigt att följa upp konsekvenser av regleringen.